

AMB LA SEVA MORT DESAPAREIX TAMBÉ TOTA UNA ÈPOCA

Sir Laurence, la plasticitat

L'inoblidable actor de 'Rebeca' va morir fa poc, plàcidament, potser per un merescut descans després d'haver representat alguns dels personatges amb més tensió existencial que s'han vist en una pantalla. Amb ell, el teatre shakespearà perd possiblement el millor intèrpret des del mateix Shakespeare.

Montse Ferrer

Hi ha actors que acaben esdevenint símbols, exponents d'una societat, d'unes formes de vida que els han creat per una necessitat de representació, de veure's en un altre i alhora de copiar en la mesura del possible el model creat. Tot això és un actor, i tot això era Laurence Olivier: improvisació, transformisme, ingeni, personalitat, un llarg etcètera d'aptituds que havien de revitalitzar, d'una manera poc comuna, el teatre, que deixaria bocabadades a moltes companyes en el cine i que —cosa que configura el seu major encert— va dignificar una època, tot construint el model d'ésser humà, fent-lo creïble.

Per damunt de tot, el tetare

S'ha dit que la mort d'Olivier ha estat un colp massa dur al teatre i, particularment, al teatre shakespearà. I és que aquest home ja va veure marcat el seu destí als nou anys, quan en l'escola va haver de representar el paper de Bruto del *Juli Cèsar*. Seria només el primer pas del que ha estat considerat un dels millors actors teatrals del món.

Olivier havia nascut el 22 de maig de 1907 a Dorking, al sud-est de Londres, i tot en la seva infància i adolescència el lliurà al teatre; després de passar per diverses escoles, ben aviat havia d'integrar-se com a actor en diferents companyies, cimentant una fama d'actor teatral que més tard l'ajudaria, quan el cinema entrà en la crisi de la transició al sonor, a fer-se un nom ràpidament en el cel·luloide. Les seves *partenaires* són un bon exemple de la força amb què Olivier començà en el setè art: Gloria Swanson, Irene Dunne... Però seria un poc més tard que tindria companyes com Vivien Leigh —que també fou la seva dona— amb la qual va fer *Lady Hamilton*, Merle Oberon i *Cumbres borrascoses*, però sobretot Joan Fontaine, inoblidable companya de *Rebeca* d'Alfred Hitchcock, una pel·lícula que marcaria més d'una generació.

Laurence Olivier en 'Rebeca'.

La creació d'un cinema insòlit

Però Olivier no havia oblidat Shakespeare i, quan li van oferir fer una versió cinematogràfica d'*Enric V*, com que no trobà director va decidir de fer-ne ell mateix, i aconseguí obrir un camí que tantes satisfaccions li donaria i que tan difícil li va ser d'abandonar. L'èxit va ser atabalador i, més tard, amb el mateix equip, Olivier dirigiria *Hamlet* i *Ricard III*, després de les quals li van concedir el títol de cavaller de l'Imperi Britànic, sent aleshores l'actor més jove que havia rebut aquest honor.

Però Olivier havia de tornar a Hollywood, en part per atendre Vivien Leigh, ja una mica desequilibrada, i també pel desig de William Wyler. No es pot dir que aquesta segona etapa fó-

ra tan afortunada perquè, encara que el seu prestigi creixia dia rere dia, la crisi del cinema americà dels anys 60 i 70 l'havien d'agafar de ple, protagonitzaria nombrosos papers sense massa interès en superproduccions avorrides i amb un escàs mèrit artístic. No obstant això, Olivier aconseguia brodar sempre el seu paper en la pantalla per petit que aquest fóra i, quan Marilyn Monroe va cercar la *qualité*, en *El príncipe i la corista*, la seva participació va ser imprescindible.

La segona maduresa de Laurence Olivier es va veure marcada pel teatre i per pel·lícules de valor molt discutible; però és indubtable la seva categoria com a actor, la plasticitat que envoltava qualsevol aparició seva tant en un escenari com en el cel·luloide. Amb ell ha mort també tota una època i gran part d'aquell cinema que tant ens agradava. □